

Мостовий Ю.М., Константинович Т.В.

**СОМАТОПСИХІЧНІ РОЗЛАДИ
В КЛІНІЦІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ:
ЕТІОПАТОГЕНЕЗ, КЛІНІКА,
ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ**

***БРОНХІАЛЬНА АСТМА
ЯК МОДЕЛЬ СОМАТОПСИХІАТРІЇ***

Методичні рекомендації

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. ПИРОГОВА
КАФЕДРА ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ

Мостовий Ю.М., Константинович Т.В.

**СОМАТОПСИХІЧНІ РОЗЛАДИ В КЛІНІЦІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ:
Етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування**

БРОНХІАЛЬНА АСТМА ЯК МОДЕЛЬ СОМАТОПСИХІАТРІЇ

Методичні рекомендації

Вінниця
ДП «Державна картографічна фабрика»
2009

ББК 56.145.4я73
М84
УДК 616-89(075.8)

Рекомендовано до друку засіданням

Центральної методичної координаційної ради Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (протокол № 5 від 12.03.2009 р.)

Установа-розробник — Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, кафедра пропедевтики внутрішньої медицини.

Автори:

Мостовий Ю.М., доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова;

Константинович Т.В., кандидат медичних наук, доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Рецензенти:

Денисюк В.І., доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри внутрішньої медицини № 3 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова;

Маленький В.П., доктор медичних наук, професор кафедри внутрішньої медицини № 2 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Мостовий Ю.М., Константинович Т.В.

М84 Соматопсихічні розлади в клініці внутрішніх хвороб: етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування. Бронхіальна астма як модель соматопсихіатрії: Методичні рекомендації. — Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2009. — 104 с.

ISBN 978-966-2024-50-0

ББК 56.145.4я73

Методичні рекомендації висвітлюють проблему етіології та патогенезу, симптоматології, класифікації, сучасної клінічної, лабораторно-інструментальної діагностики та лікування соматопсихічних розладів у хворих на патологію внутрішніх органів. Приводяться власні дані щодо епідеміології поширених синдромів психовегетативної дисфункції та приклади проведення психологічного тестування з методикою обчислення отриманих даних. Пропонуються для використання лікарями терапевтичного профілю, лікарями загальної практики, лікарями-інтернами та студентами вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації.

ISBN 978-966-2024-50-0

© Мостовий Ю.М., Константинович Т.В., 2009
© Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, 2009

ЗМІСТ

Передмова	5
Актуальність проблеми. Історична довідка	7
Етіологія та патогенез соматовегетативних, психосоматичних та соматопсихічних розладів при захворюваннях внутрішніх органів	12
Психосоматичні захворювання в рубриках МКХ-10	20
Клінічна діагностика соматопсихічних розладів	25
Орієнтовне вивчення психовегетативного статусу	27
Психологічне тестування	31
Вивчення типів акцентуації особистості	31
Описання типів акцентуацій за К. Леонгардом	38
Дослідження рівня невротизації за Л.І. Вассерманом	42
Діагностика тривожних розладів	45
Діагностика депресивних розладів	52
Психічні розлади в практиці пульмонолога. Бронхіальна астма як модель соматопсихіатрії	56
Принципи лікування соматопсихічних та психовегетативних розладів у хворих на захворювання внутрішніх органів	91
Закінчення	98
Література	99

ПЕРЕДМОВА

...Немає лише тільки психічних і тільки соматичних хвороб, але має місце лише живий процес у живому організмі; життєздатність його саме в тому, що він поєднує в собі як психічну, так і соматичну сторону хвороби...

Р.А. Лурія, 1977

XXI століття — це вік стресів та перевантажень, переважно психічних та емоційних, внаслідок чого очікується збільшення поширеності психоемоційних розладів та станів в популяції в усьому світі. Це стосується як осіб працездатного віку, так і похилих пацієнтів, серед яких доля психічних дисфункцій зростає внаслідок фізіологічного старіння нервової системи.

Взаємозв'язок захворювань психоемоційної та соматичної сфер особливо актуальний та в теперішній час все більше привертає увагу лікарів. Вони відрізняються за своїми проявами й виразністю від так званих «великих» клінічних проявів психічних захворювань, що мають місце у великій психіатрії. Однак актуальність психоемоційного стану хворих на соматичне страждання є актуальним, що підтверджується тим фактом, що саме вони постають найбільш частими причинами інвалідизації або смерті поряд із такими захворюваннями як кардіоваскулярна патологія, злоякісні пухлини, СНІД та інші. Мають місце відомості про негативний вплив психоемоційної дисфункції на патогенез та наслідки захворювань внутрішніх органів.

До недавнього часу значення психологічного стану при соматичній патології недооцінювалось. Психологічний дисбаланс довгий час був

пріоритетом діяльності психіатрів та психологів. Психічні розлади все частіше трапляються саме в практиці лікарів-інтерністів. Представлені методичні рекомендації висвітлюють проблему етіології та патогенезу, симптоматології, класифікації, сучасної клінічної та лабораторно-інструментальної діагностики та лікування соматопсихічних розладів у хворих на патологію внутрішніх органів. Приводяться власні дані щодо епідеміології поширених синдромів психоемоційної дисфункції та приклади проведення психологічного тестування з методикою обчислення отриманих даних.

Методичні рекомендації стануть у пригоді лікарям терапевтичного профілю, лікарям-інтернам та студентам вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації.

Усі конструктивні зауваження та побажання будуть сприйняті авторами із вдячністю.

Наукове видання

Мостовий Ю.М., Константинович Т.В.

**СОМАТОПСИХІЧНІ РОЗЛАДИ В КЛІНІЦІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ:
ЕТІОПАТОГЕНЕЗ, КЛІНІКА, ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ**

БРОНХІАЛЬНА АСТМА ЯК МОДЕЛЬ СОМАТОПСИХІАТРІЇ

Методичні рекомендації

Редактор Т.П. Любченко

Технічний редактор Г.М. Купренюк

Видавництво та друк державного підприємства
«Державна картографічна фабрика»
21100, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 19
Тел.: 8 (0432) 51-33-77, 51-32-91, 50-58-38
E-mail: dkf@vn.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія ДК. № 869 від 26.03.2002 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times. Друк на різнографі.
Ум. друк. арк. 6,07. Ум. фарб.-відб. 6,07.
Обл.-вид. арк. 3,52.
Тираж 300 прим. Зам. 0151.